

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART VILJANDI LINN

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

TAL
TECH

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	VILJANDI LINN
TEEKAARDI KOOSTAJA	Age Alas
TOIMETAJAD	Kristjan Piirimäe, Margit Kull
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajanduslane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III KOOSTÖÖ	6
LISA 1. ARENGU INDIKAATORID	7

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

- pakendite kogumise süsteem toimib halvasti (keeruline on saavutada häid jäätmeveo lepinguid, mis tagaksid rahuldava jäätmeveo teenuse)
- probleemiks on, et hakkepuidu eksport on selle hinda oluliselt tõstnud
- praegusel ajal paljud taaskasutuse algatused põrkuvad bürokraatlikele takistustele

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOVis ja allasutustes - tasapisi juurutatakse keskkonnahoidlike riigihankeid Viljandi Linnavalitsuses ja selle allasutustes.
- ringmajandusalane teavitustegevus
- jäätmemajanduse edendamine - jäätmemajandust edendatakse juba praegu Viljandi linnas. Probleem seisneb väikestes ja hektelistes riigitoetustes kuna jäätmemajanduse edendamine nõuab kõikidelt KOV-idelt suuri väljaminekuid, kuid enamusel vahendeid napib.
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine - esimese sammuna on tarvis selgitada, milline keskkonnajuhtimissüsteem võiks olla Viljandi LV-le sobivaim.
- keskkonnajalajälje hindamine KOVis ja allasutustes - üheks prioriteediks on hinnata ja kaardistada praegust olukorda

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine. Ootame muuhulgas riigi majanduslikku tuge, kuna efektiivsete uuenduste juurutamiseks ringmajanduses tuleb ületada teatud kulubarjäär. Samuti peaks siinkohal tegema koostöös naabervaldadega

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- Toimuvad ettevõtjate infopäevad üle Viljandi maakonna.
- Edendamisel on äripargid.

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes vastavalt seadusandluse muutumisele

- avalike hoonete ja tee-ehituse rohehanked

Jäätmemajanduse edendamine

- ehitus- ja lammutusjätmete müügiplatvorm
- jäätmejaama edendamine mh kasutajasõbralikuks

Keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

Keskkonnajuhtimissüsteemide edendamine

- Eesmärgiks on saavutada turismiettevõtjatega hea tahte kokkulepe, mis võtab suuna "Green Key" poole. Kaalume Rohelise Kontori suunas liikumist. Viljandi maakond ja Tõrva vald püüavad "Green Destination" märgist saavutada, mis hõlmab turismi ja laiemat elukeskkonda

ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

- eesmärgiks on hakkepuidu kohalik ärakasutamine

Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel

- Viljandimaa Arenduskeskusel on idee edendada tööstussümbioosi. Koostöös ettevõtetega võiks kaardistada materjalivoogusid ja teha temaatiline platvorm

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

- ringmajanduslike lahenduste edendamine äri- ja tööstusparkides

Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

III KOOSTÖÖ

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Viljandi Arenduskeskus võtab ettevõtete ringmajanduse valdkonnas teavitamise enda ülesandeks. Viljandi Arenduskeskuse juurde võiks tekitada töökoha, mis võimaldaks ringmajandust koordineerida üle maakonna.

RINGMAJANDUSE ALANE RIIGI TASANDI JA RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

- Toimib Kesk-Eesti koostöövõrgustik kuhu kuuluvad ka Järvamaa, Jõgevamaa ning Tõrva vald. Kesk-Eesti koostöövõrgustiku üheks tegevusvaldkonnaks võiks olla ringmajanduse koostöö Viljandi, Järva, Jõgeva maakonna valdade ja Tõrva vallaga.

LISA 1. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Baastase – olemas kehtiv kava ning täidetud õigusaktidega seatud nõuded, sh (1) kava peab sisaldama andmeid hõlmatud territooriumil tekkivate jäätmete liigi, koguse ja päritolu kohta ning hinnangut jäätmevoogude arengule tulevikus; (2) kava peab sisaldama uute kogumissüsteemide, täiendavate jäätmerajatiste infrastruktuuri ja sellega seotud investeeringute vajaduse hinnangut.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Info puudub.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Baastase – on kehtestatud nõuded jäätmeveo raames kogutud jäätmete edasiseks käitlemiseks.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Eeskujulik – on olemas pakendite kohtkogumine.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Edasijõudnu - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse jäätmed vähemalt kolmes jäätmeliigis: segaolme-, paber- ja biojätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Edasijõudnu - vähemalt kolmel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval vähemalt 8 tundi.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Eeskujulik – on loodud võimalused asjade korduskasutusse suunamiseks (tooted või tootekomponendid, mis ei veel jäätmeteks muutunud). Korduskasutus tähendab, et asja kasutatakse uuesti selle esialgsel otstarbel, seega aitab korduskasutus jäätmeteket vähendada või vältida. Korduskasutussüsteemi näide on mööbli või riiete viimine taaskasutuspoodidesse.

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Edasijõudnu - omavalitsuse veebilehel on leitav informatsioon jäätmeteket vältivate tegevuste kohta.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalasid?

Puudulik.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Eeskujulik – viiakse läbi vähemalt üks jäätmemajanduse alane teabepäev, kooluts, infotund või kampaania aastas.